

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Риторика та публічний виступ»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Спеціальність **281 «Публічне управління та адміністрування»**

Освітня програма «Публічне управління та адміністрування»

Рік навчання 4, семестр 2

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 4

Мова викладання українська

Лектор курсу

Контактна інформація

лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

Кандидат педагогічних наук, доцент Омельченко Людмила Миколаївна

omelchenko2006@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=801>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Риторика та публічний виступ – дисципліна, що є вибіркоким компонентом освітньої програми «Публічне управління та адміністрування». Мета навчального курсу: розвиток риторичної компетентності особистості здобувача вищої освіти, сприяння йому в оволодінні культурою комунікації як найважливішого засобу професійної діяльності фахівця сфери публічного управління та адміністрування. Вивчаючи курс, студенти матимуть змогу: осмислити теоретичні основи комунікації та процесу підготовки й виголошення промови, збагнути, яке значення мають набуті знання в процесі оволодіння практичними навичками та вміннями, опанувати низку практичних навичок, що становитимуть підґрунтя професійної діяльності. Основні форми організації навчальної діяльності студентів: лекції, практичні заняття з елементами тренінгу, самостійна робота з детальним методичним супроводом. Переваги курсу: основна увага на виробленні комунікативних умінь на підґрунті теоретичних знань, можливість участі в групових формах навчальної діяльності, навчання в дії, самопізнання, планування власного саморозвитку. Форма підсумкового контролю – екзамен.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів риторики й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності:

здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями (ЗК 1),
здатність бути критичним і самокритичним (ЗК 4),
здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 10),
здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК 11),
навички міжособистісної взаємодії (ЗК 12),
здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності) (ЗК 13);

спеціальні (фахові) компетентності: здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм (СК 3).

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства (ПРН 1).

Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою (ПРН 2).

Уміти організувати та брати участь у волонтерських / культурно-освітніх / спортивних проектах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції (ПРН 7).

Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування (ПРН 12).

Тема	Год (лекц/ прак)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні засади риторики				
Тема 1. Риторика як наука	2/2	Розуміти основні поняття риторики: вплив, оратор, аудиторія, промова, модель комунікації, дискурс, цілі оратора, чинники публічного виступу; модули риторики: логос, етос, пафос, топос. Уміти аналізувати та пояснювати значення риторики в професійному становленні та розвитку особистості.	1. Практичного заняття: виконання завдань на розвиток правильної вимови, виразного мовлення. 2. Самостійної роботи: складанні партитури тексту притчі.	1. Перевірка завдань практичного заняття № 1 - 8 б 2. Перевірка завдань самостійної роботи (ЕНК) 6 б (детальний розподіл балів уміщено на ЕНК)
Тема 2. Логічне підґрунтя ораторського мистецтва	2/2	Знати: сутність понять: мислення і мовлення; істинність мислення, хибність мислення, правильність мислення, ознаки правильного мислення; формально-логічні закони. Уміти: обґрунтовувати свою думку, вибудовувати логіку власного виступу.	1. Практичного завдання: завдання на виокремлення суперечностей у запропонованих висловлювань, вирішення задач на логіку, дослідження особливостей свого мислення. 2. Самостійної роботи: виконання завдань на розвиток логічного мислення.	1. Перевірка завдань практичного заняття – 8 б. 2. Самостійної роботи – 6 б.
Тема 3. Основні закони риторики. Інвенція (концептуальний закон, моделювання аудиторії)	2/2	Знати: сутність понять: задум і концепція промови; ознаки аудиторії: соціально-демографічні, соціально-психологічні та індивідуально-особистісні. Уміти: планувати послідовність дій у процесі формування концепції промови, враховувати ознаки аудиторії у процесі розробки концепції промови, розробляти концепцію власної промови.	1. Практичного заняття: завдання на розробку концепції промови – визначення предмету, проблеми, мети, основного кола питань, ключових слів. 2. Самостійної роботи: розробка концепції власної промови.	1. Перевірка завдань практичного заняття – 8 б. 2. Самостійної роботи – 6 б.
Тема 4. Стратегія і тактика оратора (Інвенція)	2/2	Знати: сутність понять «стратегія», види стратегій, компоненти стратегії, тактика оратора, аргументація. Уміти: розробляти тактику виступу, формулювати тези виступу, впроваджувати технології підготовки Message House, Elevator Speech	1. Практичного заняття: аналіз тактик промови відомих публічних діячів, аналіз тез виступів, створення тез виступів за технологіями Message House, Elevator Speech. 2. Самостійної роботи: написання тезового плану власної промови.	1. Перевірка завдань практичного заняття – 8 б. 2. Самостійної роботи – 6 б.
Тема 5. Підготовка до публічного виступу. Диспозиція	2/2	Знати: моделі розгортання промови: методи, що застосовуються у процесі моделювання промови, основні вимоги до	1. Практичного заняття: завдання на визначення техніки та методів аргументації, створення моделі промови.	1. Перевірка завдань практичного заняття – 8 б.

		аргументів. Розуміти сутність критерію релевантності у викладі. Уміти застосовувати техніку ефективного переконання.	2. Самостійної роботи: підбір аргументів на доведення тези власної промови.	2. Самостійної роботи – 6 б
Тема 6. Елокуція	2/2	Знати: теорії мовлення: рівневі, циклічні, еквіфінальні; чинники мовлення й текстотворення; зміст елокутивної роботи: номінування, граматикизація, основні тропи. Уміти створювати текст промови.	1. Практичного заняття: участь у дебатах. 2. Самостійної роботи: створення тіла власної промови.	1. Перевірка завдань практичного заняття – 8 б. 2. Самостійної роботи – 7 б. 3. Контрольна робота № 1 (проміжна атестація) 15 б.
Модуль 2. Основи практичної риторики				
Тема 7-8. Меморія	4/4	Знати: способи запам'ятовування промови, особливості та закономірності процесу запам'ятовування. Уміти застосовувати мнемонічні прийоми для запам'ятовування власної промови.	1. Практичного заняття: дослідження особливостей власної пам'яті, виконання завдань на розвиток умінь запам'ятовувати тексту виступу, створення схем за методом алгоритму абзацу. 2. Самостійної роботи: створення карти пам'яті.	1. Перевірка завдань практичного заняття – № 7 - 7 б., № 8 – 7 б. 2. Самостійної роботи – 10 б.
Тема 9. Інформаційний виступ	2/2	Знати: принципи інформування. Довіра. Прийоми інтелектуальної стимуляції аудиторії. методи інформування. Уміти оцінювати власний інформаційний виступ, аналізувати інформаційні виступи	1. Практичного заняття: аналіз інформаційних виступів відомих публічних діячів, визначення прийомів інтелектуальної стимуляції аудиторії, розробки прийомів інтелектуальної стимуляції аудиторії. 2. Самостійної роботи: створення короткого інформаційного повідомлення.	1. Перевірка завдань практичного заняття - 7 б. 2. Самостійної роботи – 5 б.
Тема 10. Переконувальний виступ	2/2	Знати: принципи переконувального виступу, прийоми актуалізації емоцій засобами мови, шляхи уникання помилок, критерії оцінки переконувальної промови. Уміти: перевіряти ефективність власних аргументів, актуалізувати емоції слухачів засобами мовлення, створювати власну переконувальну промову.	1. Практичного заняття: завдання на риторичний аналіз переконувальних промов, визначення помилок ораторів, у запропонованих записах промов, створення емоційного впливу на аудиторію. 2. Самостійної роботи: риторичний аналіз переконувальної промови.	1. Перевірка завдань практичного заняття - 7 б. 2. Самостійної роботи – 5 б.
Тема 11. Репетиція виступу	2/2	Знати: значення репетиції виступу, компоненти репетиції промови, поняття «емфаза», сутність голосових характеристик мовлення оратора, значення тілесних рухів, експресивності виступу. Уміти: розробляти ілюстративні, створювати й дотримуватися графіку	Практичного заняття: створення графіку репетиції власного виступу, визначення завдань для кожного етапу, аналіз презентацій, постерів інших ілюстративних матеріалів виступу. Самостійної роботи: створення відеозапису власної репетиції	1. Перевірка завдань практичного заняття - 7 б. 2. Самостійної роботи – 5 б.

		репетиції, використовувати записи для аналізу власного виступу		
Тема 12-13. Акція	4/4	Розуміти значущість опанування та підбору ефективної техніки саморегуляції, сутність невербальних аспектів промови. Знати вимоги до зовнішнього вигляду оратора. Уміти здійснювати психоемоційну саморегуляцію, аналізувати та вдосконалювати манеру виступу, розвивати власні ораторські здібності.	1. Практичного заняття: завдання на опанування технік психоемоційної саморегуляції, виголошення промови. 2. Самостійної роботи: аналіз власного виступу.	1. Перевірка завдань практичного заняття № 12 - 7 б., № 13 – 7 б., 2. Самостійної роботи – 11 б. 3. Контрольна робота № 2 (проміжна атестація) 15 б.
Всього за навчальну роботу				70 %
Екзамен				30 %
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, що здаються із запізненням, без поважних причин, оцінюються нижче. Перекладання модулів можливе за наявності поважних причин (наприклад, через хворобу).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені. У курсових роботах обов'язкова наявність коректних посилань на використану літературу.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. У разі наявності об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	Заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Кацавець Н.А. Риторика і психологія. Київ: Алерта, 2024. 234 с.
2. Онуфрієнко Г. Риторика. Київ: ЦУЛ, 2019. 625 с.
3. Овчиннікова А.П. Риторика як суспільно-культурне явище. Запоріжжя: Гельветика, 2020. 176 с.
4. Шинкарук В.Д., Теслюк В.М. Основи риторики: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 320 с.

Допоміжні

1. Лісовський П.М. Суспільна риторика. Київ: Кондор, 2018. 244 с.
2. Роудз М. Як розмовляти з ким-завгодно. Київ: Сварог, 2021. 160 с.
3. Серета Н. Основи риторики для бізнес-лідерів: ефективний публічний виступ. ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 40 с.

4. Чалдині Р. Психологія впливу-2. Харків: Клуб сімейного дозвілля. 2021. 400 с.
5. Ekman, P. (2023). Emotions revealed: Recognizing faces and feelings to improve communication and emotional life. 320 p.
6. Myers D. G. (2019). Social Psychology. McGraw-Hill. 656 p.
7. Verderber R., Verderber K. (2020). Communicate! Wadsworth. 494 p.
8. Covey C., Manson D. (2019) Communication Psychology. Paperback. 253 p.

Інформаційні ресурси

1. Демонстраційна лекція Пола Екмана URL: https://www.youtube.com/watch?v=axgAMNf4e_k (дата звернення 30.05.2024).
2. Коновалова Олена. Дикція. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Yg7mZ5Ka2Mk> (дата звернення 05.05.2024).
3. Опитувальник міжособистісних стосунків ОМО/FIRO URL: <https://psytests.org/interpersonal/omofiro.html> (дата звернення 01.05.2024)
4. Піз Аллан і Барбара. Мова стосунків (Чоловік та жінка) URL: <http://psy.piter.com/library/?tp=2&rd=5&l=257> (дата звернення 01.05.2024).
5. Стюарт Й., Джойнс В. Життєвий сценарій. Бібліотека PSYLIB URL: <http://psylib.org.ua/books/stewj01/index.htm> (дата звернення 01.05.2024).
6. The Oxford Handbook of Rhetorical Studies. URL: <https://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780199731596.001.0001/oxfordhb-9780199731596> (дата звернення 15.05.2024).

Додаткові

1. Лісовський П.М. Суспільна риторика. Київ: Кондор, 2018. 244 с.
2. Середа Н. Основи риторики для бізнес-лідерів: ефективний публічний виступ. ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 40 с.
3. Shawn J. Parry-Giles (Editor), J. Michael Hogan (Editor). The Handbook of Rhetoric and Public Address. Wiley-Blackwell, 2010. 496 p.
4. Verderber R., Verderber K. Communicate! Wadsworth. 494 p.

Інформаційні ресурси

1. The Oxford Handbook of Rhetorical Studies. URL: <https://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780199731596.001.0001/oxfordhb-9780199731596> (дата звернення 11.05.2024)
2. Мистецтво публічного виступу. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=SdpDuECR6z8> (дата звернення 04.04.2024).
3. Коновалова Олена. Дикція. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Yg7mZ5Ka2Mk> (дата звернення 23.03.2024).
4. Скоромовки. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=vqoFIovrIHM> (дата звернення 03.05.2024).
5. Як підготувати виступ. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=10j5UBRidco> (дата звернення 22.04.2024).